

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

DIPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013
Investește în oameni!

Axa prioritară 1: Educația și formarea în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Domeniul major de intervenție 1.2: Calitate în învățământul superior

Titlul proiectului: Cadru metodologic privind recunoașterea și echivalarea competențelor profesionale dobândite formal, nonformal sau informal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență

Numărul de identificare al contractului: POSDRU/155/1.2/S/141134

Beneficiar: Ministerul Educației și Cercetării Științifice

Partener: Institutul Național de Boli Infecțioase „Prof. dr. Matei Balș”

Procedura de recunoaștere a competențelor dobândite formal, nonformal sau informal de asistenții medicali care nu au urmat un program de studii universitare de licență

I. Definiții termeni

Rezultatele învățării reprezintă setul de cunoștințe, deprinderi și/sau competențe generale, profesionale și personale, pe care le-a dobândit un individ și este capabil să le demonstreze după finalizarea procesului de învățare. Procesul de învățare se realizează prin activități formale, non-formale și informale.

Învățarea formală se realizează prin programe și activități de învățare **asistată de formatori abilitați în acest sens, în instituții de formare acreditate**. Această formă de educație este structurată în activități sistematice, gradate cronologic, desfășurate prin implicarea unor specialiști din domeniu (profesori, educatori, învățători) în instituții specializate, în vederea formării unor specialiști în diverse domenii. Educația formală este importantă prin faptul că facilitează accesul la valorile culturii, științei, artei, literaturii și tehnicii, la experiența social-umană, având un rol decisiv în formarea personalității, conform nevoilor individuale și sociale. În acest caz, **validarea și recunoașterea oficială a rezultatelor învățării sunt asigurate prin parcurgerea și promovarea programelor și activităților respective**. Educația formală este forma prioritară de educație a politicilor naționale privind dezvoltarea resurselor umane.

Învățarea nonformală și informală constau în **activități de învățare realizate individual sau în grupuri informale**, fără asistare și în afara programelor și activităților de învățare formală. Aceste forme de învățare se realizează prin: **autoinstruire, schimburi de experiență, voluntariat, activități de cercetare, participare la acțiuni științifice, activități psihopedagogice**, etc.

Învățarea non-formală cuprinde totalitatea acțiunilor **organizate în mod sistematic**, dar în afara sistemului formal al educației. Deși este privită ca o educație complementară, asociată educației formale, ea reprezintă o modalitate de formare a

specialiștilor din anumite domenii, având ca finalitate acumularea unor noțiuni ce contribuie la formarea complexă a personalității umane conform nevoilor individuale și sociale.

Învățarea non-formală se organizează în afara sistemelor tradiționale de învățare (scoli, facultăți, universități), iar conținutul este adaptat nevoilor individului și situațiilor speciale, în scopul maximalizării învățării și cunoașterii și al minimalizării problemelor cu care se confruntă învățarea formală. Învățarea non formală este **opțională, facultativă, flexibilă** și folosește metode și instrumente de lucru care corespund intereselor unor categorii de indivizi. Este destinată tuturor categoriilor de vârstă. Ea contribuie la lărgirea și îmbogățirea culturii generale și de specialitate a participanților, asigură o actualizare mai rapidă a informațiilor din diferite domenii și pune accentul pe aplicabilitatea imediată a cunoștințelor.

Învățarea informală este o formă de educație prin care fiecare persoană dobândește cunoștințe, abilități și aptitudini din **activitățile sale zilnice**. Această formă de învățare este nesistematică, discontinuă, variată, nerestrictivă și stimulează nevoia de cunoaștere autonomă.

Pentru validarea și recunoașterea oficială a cunoștințelor dobândite **nonformal și informal** este necesară evaluarea rezultatelor învățării de către **organisme și structuri abilitate**, de regulă din instituțiile care organizează programe de învățare formală.

Recunoașterea rezultatelor învățării non-formale și informale **este o prioritate** pentru agendele politice ale guvernelor și sistemele de învățământ, atât pentru țările dezvoltate, cât și pentru cele în curs de dezvoltare. Deși învățarea, **de regulă, are loc în context formal**, o mare parte a învățării se realizează fie în mod non-formal, fie informal.

***Obs :** În urma tuturor discuțiilor și activității depuse de experții din acest proiect se consideră că termenul de „echivalare” nu răspunde Metodologiilor propuse, întregul proces fiind de fapt unul de recunoaștere și „validare” a competențelor profesionale dobândite formal, nonformal sau informal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență.*

II. Necesitatea realizării unui proiect privind recunoașterea și validarea competențelor profesionale dobândite formal, nonformal sau informal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență

Dezvoltarea sistemelor de asistență medicală și asigurarea unor servicii medicale de calitate în România a reprezentat și reprezintă **o prioritate a tuturor guvernelor**

UNIUNEA EUROPEANĂ

Fondul Social European
POSDRU 2007-2013Instrumente Structurale
2007-2013

DIPOSDRU

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICEMINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

postdecembriste ale României. Pregătirea asistenților medicali reprezintă o componentă esențială a strategiei de dezvoltare a asistenței medicale. Din păcate, în ultimii 25 de ani, pregătirea formală a asistenților medicali în România s-a realizat foarte eterogen: licee sanitare, școli postliceale, colegii medicale, facultăți de asistență medicală (cu program de studii de 4 ani, începând cu anul 2005) cu curricule diferite, dar cu competențe asemănătoare. Numărul de asistenți medicali în România, conform datelor statistice oferite de Institutul Național de Statistică (INS), este relativ mic, comparativ cu alte state ale UE. Astfel, în anul 2011 erau înregistrați la INS un număr de circa 133.000 de asistenți la o populație de circa 18 milioane.

Numărul de **asistenți medicali cu studii superioare**, este foarte mic în România, comparativ cu alte state ale UE. Astfel, la nivelul anului 2009, în România, existau 19,5 asistenți medicali cu studii superioare la 100.000 de locuitori, spre deosebire de Grecia unde existau 178,3, Letonia unde existau 511,7 sau Germania unde existau 888,7.

Integrarea României în UE presupune realizarea unui învățământ medical compatibil cu sistemele medicale din UE care să permită libera circulație și integrarea pe piața muncii a tuturor cetățenilor din UE. Raportul Comisiei Europene privind implementarea principiilor de dezvoltare ale programului "Education and training", program început în 2007 pentru implementarea Strategiei de la Lisabona, a solicitat statelor membre UE **dezvoltarea unor strategii de învățare pe tot parcursul vieții**, precum și dezvoltarea sistemelor de modernizare a învățământului superior.

Pregătirea asistenților medicali **în învățământul superior**, va determina creșterea gradului de pregătire a asistenților medicali și **se va reflecta în creșterea calității actului medical**. În plus, asistenții cu studii superioare au acces la studii de **masterat și doctorat** și au **o salarizare diferențiată** față de asistenții fără diplomă de licență.

III. Principii pentru validarea învățării formale și informale

Validarea învățării non-formale și informale trebuie văzută ca o modalitate de îmbunătățire a învățării pe tot parcursul vieții, ca o metodă de a face vizibilă și de a valorifica învățarea care are loc în afara instituțiilor de educație și formare formală, (la locul de muncă, în activități petrecute în timpul liber sau de acasă).

Validarea învățării non-formale și informale trebuie să reprezinte un **proces egal pentru toți indivizii, fără nici o discriminare în ceea ce privește sexul, vârsta, naționalitatea, etnia**.

Sistemul de validare a rezultatelor învățării non-formale și informale trebuie proiectat ca **parte integrantă a sistemului de educație** și formare formală existente;

Procesele, procedurile și criteriile pentru identificarea și validarea învățării non-formale și informale trebuie să fie **echitabile, transparente și susținute de mecanismele de asigurare a calității în învățământul superior.**

Sistemul de validare a rezultatelor învățării non-formale și informale **trebuie să utilizeze aceleași standarde și criterii de referință ca și în cazul validării rezultatelor învățării formale.**

Conform cerințelor Comisia Europeană validare învățării non-formale și informale trebuie văzută ca un element important al politicilor naționale în domeniul educației, în formarea și ocuparea forței de muncă, ca o cale mai flexibilă de calificare, ca o cale de dezvoltare a cunoștințelor și abilităților pe tot parcursul vieții, care ar putea aduce beneficii semnificative economice și sociale pentru persoane, comunități și țări. Principiile europene pentru validarea învățării non-formale și informale sunt menite să consolideze **comparabilitatea și transparența** metodelor de validare a acestor procese și dincolo de granițele naționale.

IV. Cadrul organizatoric

Recunoașterea și echivalarea competențelor profesionale dobândite formal, nonformal și informal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență **se va realiza în universitățile care au programe acreditate de studii pentru asistenți medicali.** În aceste instituții, la nivelul universității, se vor organiza **Departamente** pentru recunoașterea și **validarea** competențelor profesionale dobândite formal, non-formal sau informal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență. Aceste departamente vor oferi **îndrumare, consiliere și informare cu privire la aceste sisteme de recunoaștere, evaluare, validare a învățării formale, non-formale și informale.**

Departamentele vor cuprinde 5-15 cadre didactice, de preferat cadre didactice **implicate în pregătirea asistenților medicali cu studii universitare și asistenți medicali** care au activități didactice sau de pregătire practică cu studenții de la programele de studii universitare de licență ce pregătesc *asistenți medicali.*

Departamentele pentru recunoașterea și **validarea** competențelor profesionale dobândite formal, non-formal sau informal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență vor fi înființate și aprobate de senatele universității și vor funcționa pe baza unui regulament propriu.

Universitățile vor dezvolta în propriile instituții structuri specializate pentru recunoașterea și **validarea** competențelor profesionale dobândite formal, nonformal sau informal de toate categoriile de asistenți (asistenți medicali, de farmacie, laborator, balneologie, moașe) care să aplice cadru metodologic al proiectului și vor dezvolta curricula necesară completării competențelor în cadrul programelor de studii universitare de licență.

În procesul de evaluare a competențelor dobândite anterior, coordonatorul departamentului poate solicita experți la lucrările departamentului în vederea evaluării competențelor dobândite anterior.

Membrii acestor departamente vor fi implicați în completarea și actualizarea cursurilor oferite prin site-ul proiectului, ca un mecanism de feed-back al procesului de validare a învățării formale, non-formale și informale și a corelării acesteia la nivel național și internațional pentru a facilita inserarea asistenților pe piața muncii la nivel național și european.

Recunoașterea competențelor profesionale dobândite formal, nonformal și informal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență se va realiza pe baza unor **documente justificative emise** de:

- **școlile postliceale de asistenți medicali acreditate** (diploma/certificat de absolvire, foaia matricolă, plan de învățământ);
- **adeverințe eliberate de angajatori** din care să rezulte timpul efectiv lucrat în specialitate, într-un compartiment, secție, cabinet medical, etc,.
- **acte doveditoare de la ordinul asistenților** din care să reiasă cursurile de formare continuă efectuate de asistent și creditele obținute în cadrul pregătirii nonformale.
- **documente emise de instituții, organizații, organisme abilitate din alte state membre UE**, din care să rezulte cunoștințele și abilitățile obținute în state UE.

Vor avea dreptul să se înscrie pentru validarea competențelor profesionale obținute formal, nonformal sau informal, **asistenții medicali care îndeplinesc următoarele condiții:**

- au obținut diploma de bacalaureat;
- au diplomă de absolvire a unei **școli postliceale sanitare acreditată** de Ministerul Educației și Cercetării Științifice;
- prezintă adeverințe de vechime în muncă; vechimea minimă pentru înscriere fiind de 5 ani lucrați efectiv în domeniu, în calitate de asistent medical
- sunt posesorii unui **Certificat de membru** al OAMGMAMR DIN ROMÂNIA
- prezintă adeverință de sănătate de la medicul de familie.
- prezintă diplome de specializare (unde este cazul) – eliberate de Ministerul Sănătății.

V. Înscrierea pentru validarea competențelor profesionale dobândite formal, nonformal sau informal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență.

Asistenții care doresc să-și valideze competențele profesionale dobândite formal, non-formal sau informal pot beneficia de consiliere din partea membrilor **Departamentelor pentru recunoașterea și validarea competențelor profesionale** dobândite formal, nonformal sau informal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență din fiecare universitate, **pentru a-și evalua corect activitățile și competențele profesionale dobândite și șansa de a urma studii de licență.**

Vor avea dreptul să se înscrie pentru validarea competențelor profesionale dobândite formal, nonformal sau informal, și continuarea studiilor pentru obținerea diplomei de licență, **asistenții medicali care vor promova concursul de admitere în Învățământul Superior**, organizat de **universitățile care au programe acreditate de studii pentru asistenți medicali.**

Documentele necesare pentru înscrierea asistenților medicali sunt

- cerere de înscriere (tip);
- diploma de bacalaureat;
- diploma de absolvire (în original) a unei școli sanitare postliceale de asistenți medicali acreditată;
- certificat de sănătate (adeverință medicală).
- alte acte solicitate prin metodologiile proprii

După promovarea examenului de admitere în Învățământul Superior, asistenții medicali, absolvenți ai școlilor postliceale de asistenți medicali, pot solicita conducerii facultății sau universității, recunoașterea competențelor dobândite formal, nonformal sau informal.

Pentru recunoașterea acestor competențe, asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență, vor depune la **Departamentul pentru recunoașterea și validarea competențelor profesionale dobândite formal, nonformal sau informal** din fiecare unitate de învățământ **următoarele documente:**

Pentru portofoliul de recunoaștere și validare a competențelor asistenții medicali vor depune următoarele documente

- cerere de înscriere (tip);
 - curricula școlară;
 - documente absolvire cursuri de specializare (diplome)
 - documente examene de grade profesionale
 - adeverințe (semnate de manageri) de la spitale, policlinici, cabinete medicale, centre de sănătate în care să fi precizat locul de muncă și perioada de timp efectiv în care asistentul a lucrat.

Departamentul pentru recunoașterea și **validarea** competențelor profesionale dobândite formal, nonformal sau informal din fiecare universitate va analiza dosarele asistenților medicali care doresc să-și **valideze** competențele dobândite anterior și **vor decide care sunt disciplinele din curricula universitară ale căror competențe pot fi validate** pe baza documentelor depuse la dosar de către solicitanți.

Departamentul pentru recunoașterea și **validarea** competențelor profesionale dobândite formal, nonformal sau informal va înainta conducerii facultății un **Raport pentru fiecare solicitant cu disciplinele ale căror competente dobândite formal, nonformal sau informal pot fi validate**. În baza acestui Raport, conducerea facultății va emite o hotărâre și va **comunica solicitantului** care sunt disciplinele pentru care validarea competențelor se poate face în cadrul sesiunilor de examen, prin examene susținute în aceleași condiții cu ceilalți cursanți, fără însă a exista obligativitatea de parcurgere a programului de pregătire la disciplinele respective.

Validarea competențelor profesionale dobândite formal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență se va realiza **(în condițiile legii)**

de către **structurile specializate** pentru recunoașterea și **validarea** competențelor profesionale dobândite formal, nonformal sau informal constituite la nivelul fiecărei universități, **pe baza curriculei universitare de la programul ce duce la obținerea calificării de asistent medical** și curricula școlii postliceale, **dacă există o similitudine între cele 2 curricule de cel puțin 75% din conținut.**

Evaluarea și validarea competențelor profesionale dobândite sau informal de către asistenții medicali care nu au urmat studii universitare de licență se va realiza în funcție de documentele prezentate de asistenții care doresc să obțină diplomă de licență. Pentru asistenții care au participat la **diverse cursuri de perfecționare** se vor echivala informațiile (noțiunile) care corespund unei **tematici (discipline)** din curricula asistenților de la facultate, în funcție de **numărul de ore** acumulate la activitățile informale (numărul de ore acumulate din activitățile informale să fie cel puțin egal cu numărul de ore al unei curricule din planul de învățământ al studenților de la facultatea de asistenți) și de tematica cursului.

Evaluarea competențelor dobândite **non-formal (prin schimburi de experiență, voluntariat in activitatea medicală)** se va recunoaște, pe baza unor documente (adeverințe) eliberate de la locul de muncă din care să rezulte timpul efectiv lucrat în fiecare loc de muncă.

Recunoașterea competențelor profesionale dobândite formal, non formal și informal de către asistenții medicali care nu au diploma de licență se va face **în urma promovării unor examene/teste și/sau probe de evaluare practică din curricula fiecărei discipline din planul de învățământ**, teste similare cu cele susținute de orice student de la facultatea de asistenți medicali.

VI. Alte dispoziții

*Pentru implementarea **acestui** proiect, Ministerul Educației și Cercetării Științifice ar trebui să aloce un număr suplimentar de locuri, cu cel puțin 20% mai mare, față de capacitatea de școlarizare aprobată prin Hotărârea de Guvern privind structura instituțiilor de învățământ superior din România.*